

Карар

№ 12-9

Решение

от « 12 » ноября 2021 г.

Мамадыш муниципаль районы чикләрендә жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендәге муниципаль контроль турындагы Нигезләмәне раслау хакында

«Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» 1995 елның 14 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль законның 33 статьясы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Советы **КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы чикләрендә жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контроль турында кушымтада бирелгән Нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән, әмма 2022 елның 1 гыйнварыннан иртәрәк түгел, үз көченә керә.

3. Әлеге карарны Мамадыш муниципаль районының <http://mamadysh.tatarstan.ru> рәсми сайтында, “Интернет” мәгълүмати-коммуникацион чөптәрендәге Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлеше буенча җаваплы итеп Район башлыгы урынбасары Р.Р. Сәмигуллинны билгеләргә.

Район Башлыгы,
муниципаль район
Советы рәисе

А.П. Иванов

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы
чикләрендә жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләрен
саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә
муниципаль контроль турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы чикләрендә жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен (алга таба - махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контроль) билгели.

1.2. Махсус сакланылучы табигать

территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контроль предметы булып Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының муниципаль милкендәге (алга таба - махсус сакланылучы табигать территорияләре) жир кишәрлекләрендә урнашкан жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләрендә (алга таба - махсус саклана торган табигать территорияләре) юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар һәм гражданнар тарафыннан «Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» 1995 елның 14 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль законда, башка федераль законнарда һәм алар нигезендә кабул ителә торган Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларында, Татарстан Республикасының саклау һәм махсус сакланылучы табигать территорияләреннән файдалану өлкәсендәге норматив хокукый актларында түбәндәге мәжбүри таләпләрне үтәү тора:

- махсус сакланылучы табигать территориясе режимы;

- махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән, су объектларыннан, табигать ресурсларыннан һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалануның махсус хокукий режимы;

- Махсус сакланучы табигать территорияләренең саклау зоналары режимы.

1.3. Махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контроль Мамадыш муниципаль районының мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы (алга таба - Палата) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле Палата вазыйфай затлары - Палата урынбасары (ярдәмчесе), Палата белгече (алга таба шулай ук - контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар) була.

Палатаның күрсәтелгән вазыйфай затларының вазыйфай бурычларына аларның вазыйфай инструкциясе нигезендә махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия һәм жаваплы булалар.

1.5. Махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга, профилактик чараларны, контроль чараларны оештыруга һәм уздыруга бәйле мөнәсәбәтләргә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль

закон, «Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» 1995 елның 14 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контроль объектлары булып түбәндәгеләр тора:

1) махсус сакланылучы табигать территорияләре;

2) махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә тикшереп торучы затларның эшчәнлегә, гамәлләре (гамәл кылмавы), алар кысаларында түбәндәгеләрне үтәү буенча мәҗбүри таләпләр үтәлергә тиеш:

- махсус сакланылучы табигать территориясә режимы;

- махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән, су объектларыннан, табигать ресурсларыннан һәм күчәмсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалануның махсус хокукий режимы;

- махсус сакланылучы табигать территорияләренең саклау зоналары режимы;

3) биналар, биналар, корылмалар, линия объектлары, территорияләр, шул исәптән су, жир һәм урман кишәрлекләрен, жиһазлар, предметлар, материаллар, транспорт чаралары, табигать мохите компонентлары, табигый һәм табигый-антропоген объектлар, контрольдә тотыла торган затлар ия булган һәм (яисә) файдаланган башка объектлар, табигать мохите компонентлары, контрольдә тотыла торган затларга ия булмаган һәм (яисә) алардан файдаланмаган табигать һәм табигать-антропоген объектлар.

1.7. Махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда бәяләү һәм куркынычларга идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон белэн саклана торган кыйммэтлэргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау

2.1. Палата махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә, шул исәптән профилактик чаралар уздыру юлы белән, муниципаль контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Профилактик чаралар Палата тарафыннан контрольдә тотыла торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намуслы үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммэтлэргә зыян (зарар) китерергә сәләтле шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү, аларны үтәү ысулларын контрольдә тотучы затларга мәжбүри таләпләрне житкерү максатларында гамәлгә ашырыла.

2.3. Махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткәрү контроль чаралар үткәрүгә карата өстенлекле булып тора.

2.4. Профилактик чаралар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган закон белән саклана торган кыйммэтлэргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чаралар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар уздырганда контроль объектларының законда саклана торган законга зыян (зарар) китерү куркынычы яки мондый зыян (зарар) китерү ачыктан-ачык янавы ачыкланган очракта, махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат, контроль чаралар үткәрү турында карар кабул итү өчен Палата житәкчесенә бу хакта мәгълүматны кичекмәстән жибәрә.

2.5. Махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда түбәндәге профилактик чара төрләре үткәрелергә мөмкин:

- 1) мәгълүмат житкерү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтүләр игълан итү;
- 4) консультацияләү;
- 5) профилактик визит.

2.6. Мәгълүмат бирү «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Палатаның рәсми сайтында (алга таба - Палатаның рәсми сайты) тиешле белешмәләрне урнаштыру юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча Палата тарафыннан контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлеккә керү Палатаның рәсми сайтының төп (төп) битеннән, массакуләм мәгълүмат чараларында, дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булган очракта) һәм башка формаларда контрольдә тотыла торган затларның шәхси кабинетлары аша гамәлгә ашырыла.

Палата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә каралган белешмәләрне контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә Палатаның рәсми сайтында урнаштырырга һәм ярдәм итәргә тиеш. Палата шулай ук гражданның жыелышларында һәм конференцияләрендә контроль объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы халкына мәгълүмат бирергә хокуклы.

2.7. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү уздырылган контроль чаралар һәм аларның нәтижәләре турындагы мәгълүматларны жыю һәм анализлау юлы белән Палата тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Хокук куллану практикасын контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан гомумиләштерү нәтижәләре буенча ел саен махсус

сакланылучы табигать территориялэрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру буенча хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре һәм Палата башлыгы тарафыннан раслана торган доклад эзерләнә. Күрсәтелгән доклад хисап елыннан соң килүче елның 1 июленә кадәр Палатаның рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

2.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамавы турындагы кисәтү һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү чараларын күрү турындагы тәкъдим, Палатада мәжбүри таләпләрнең эзерләнә торган бозылулары яисә мәжбүри таләпләрне бозуның билгеләре турындагы белешмәләр булган очракта һәм (яисә) мәжбүри таләпләрне бозуның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китергәнлегә яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы тудырган очракта, контрольдә тотыла торган затка игълан ителә. Кисәтүләр элегә мәгълүматларны алган көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча Палата житәкчесе тарафыннан игълан ителә (имзалана). Кисәтү язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә рәсмиләштерелә һәм контрольдә тотыла торган зат адресына жибәрелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турындагы кисәтү Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан файдаланыла торган документларның типовой рәвешләре турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган форма нигезендә рәсмиләштерелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында игълан ителгән кисәтүләр теркәү номерын бирү белән кисәтүләрне исәпкә алу журналында теркәлә.

Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында Палата тарафыннан кисәтү белдерелгән очракта, контрольдә тотыла торган зат күрсәтелгән кисәтүгә карата ризасызлык белдерергә хокуклы. Кисәтүгә карата кире кагу Палата тарафыннан алынган көннән алып 30 көн эчендә карала.

Контроль астындагы затка язма рәвештә яки электрон документ рәвешендә каршы килү нәтижәсендә ризалык яисә килешмәү турындагы мәгълүмат белән жавап жиберелә. Жавапта каршы килү белән риза булмау очрагында тиешле нигезләүләр күрсәтелә.

2.9. Контрольгә алынучы затларны консультацияләү тикшереп торуну башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан телефон аша, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чаралар, контроль чаралар үткәрү барышында гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхси кабул итү Палата житекчесе һәм (яисә) вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә, ул контрольдә тотарга вәкаләтле. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат, контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә Палатаның рәсми сайтында урнаштырыла.

Түбәндәге мәсьәләләр буенча консультация бирү телдән яисә язма рәвештә гамәлгә ашырыла:

1) махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;

3) тикшереп торуну гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе;

4) мәжбүри таләпләре булган норматив хокукый актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү контроль чаралар кысаларында Палата тарафыннан башкарыла.

Контроль астындагы затларны телдән консультацияләү шулай ук гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.10. Язма рәвештә консультация бирүне тикшереп торуну вәкаләтле вазыйфаи зат түбәндәге очракларда гамәлгә ашыра:

- 1) контрольдә тотыла торган зат тарафыннан консультацияләү мәсьәләләре буенча язма җавап бирү турында язма сорату бирелгән;
- 2) куелган сорауларга телдән җавап бирү мөмкин түгел;
- 3) куелган сорауларга җавап мәгълүматны өстәмә соратып алуны таләп итә.

Консультацияләүне гамәлгә ашырганда, тикшереп торуну башкарырга вәкаләтле вазыйфай зат Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Конкрет контроль чараны, вазыйфай затларның контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле карарларын һәм (яисә) гамәлләрен бәяләүне үз эченә алган мәгълүмат, контроль чараның башка катнашучылары, шулай ук экспертиза, сынаулар кысаларында уздырылган нәтиҗәләр бирелә алмый.

Тикшерүне башкарырга вәкаләтле мәгълүм вазыйфай затка әверелгән мәгълүмат киңәш бирү барышында мәҗбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотыла торган затны бәяләү максатларында Палата тарафыннан файдаланыла алмый.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Тикшерелә торган затларның һәм аларның вәкилләренең биш һәм аннан да күбрәк бер типтагы мөрәҗәгәтләре палатага кергән очракта, консультацияләү Палатаның рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә, язма аңлатуга багышланган махсус бүлектә Палата житәкчесе яки контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан имзаланган язма аңлатма урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

2.11. Профилактик визит контрольдә тотыла торган зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә яисә видео-конференция-элементә куллану юлы белән уздырыла.

Профилактика визиты барышында контрольдә тотыла торган зат аның эшчәнлегенә яисә аның карамагындагы контроль объектларына карата куелган мәҗбүри таләпләр турында хәбәр итә.

Профилактика визитын уздырганда, контрольдә тотыла торган затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирелми. Тикшеренүче зат тарафыннан профилактик визит барышында алынган аңлатмалар рекомендация характерында.

3. Контроль чараларны һәм контроль гамәлләрне гамәлгә ашыру

3.1. Махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда Палата күрсәтелгән чаралар кысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләрнең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотыла торган затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан, язма аңлатмалар, инструменталь тикшерү урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, тикшерү ярдәмендә);

2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

3) документар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, экспертиза ярдәмендә);

4) урынга барып тикшерү (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контроль объектлары турындагы белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган күрсәткечләрне, мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контрольдә торучы затлар тарафыннан башкарыла торган белешмәләр, «Интернет» челтәрендәге белешмәләрне, башка һәркем файдалана алырлык белешмәләрне, шулай ук фото- һәм кинога төшерү, видеоязма функцияләре булган хокук бозуларны теркәү техник чараларының автоматик режимда эшләүче күрсәткечләреннән файдаланып алынган белешмәләрне;

б) урынга барып тикшерү (тикшерү, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне һәм күчмә тикшерүне Палата контрольдә тотыла торган затлар белән хезмәттәшлексез үткәрә.

3.3. Әлеге Нигезләмәнең 3.1 пунктының 1 - 4 бүлекләрендә күрсәтелгән контроль чаралар планнан тыш чаралар рәвешендә уздырыла.

Планнан тыш контроль чаралар прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелә ала.

3.4. Контрольдәге затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән уздырыла торган контроль чараларны үткәрү өчен түбәндәгеләр нигез булып тора:

1) Гражданнарның һәм оешмаларның мөрәжәгатъләре (гаризалары) , дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан мәгълүмат кәргәндә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турында яисә зыян китерү куркынычы турында белешмәләр палатасында булу, шулай ук контроль чаралар үткәрү нәтижәсендә, үзара хезмәттәшлексез контроль чараларны да кәртеп, мондый белешмәләрне алу, шул исәптән башка контрольдә тотылуы затларга да;

2) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольдә тотыла торган затларга карата контроль чаралар уздыру турындагы йөкләмәсе;

3) законнарның үтәлешенә күзәтчелек итү, кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекләрен прокуратура органнарына кәргән материаллар һәм мөрәжәгатъләр буенча үтәү кысаларында контроль чара уздыру турында прокурор таләбе;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмәне үтәү срогы тәмамлану - әгәр контрольдә торучы зат тарафыннан аңа бирелгән күрсәтмәдә каралган документларны һәм белешмәләрне тапшырмаган очракларда яисә тапшырылган документлар һәм мәгълүматлар

нигезендә мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясарга мөмкин түгел.

3.5. Контроль чаралар, контрольдә тотылучы зат белән хезмәттәшлек иткәндә үткәрелә торган контроль чаралар Палата күрсәтмәсе нигезендә контроль чараны уздыру турында уздырыла.

3.6. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә (зыян) зыян китерү турындагы яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турындагы белешмәләр нигезендә контроль чара уздыру турында Палата күрсәтмәсе кабул ителгән очракта йә контрольдә тотыла торган затның эшчәнлегә параметрларын билгеләү, мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы расланган индикаторлар нигезендә контроль чарасын үткәрү өчен нигез булып тора, мондый күрсәтмә махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затның контроль чарасын үткәрү турында дәлилленгән тәкъдим итү нигезендә кабул ителә.

3.7. Тикшерелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлектән башка уздырыла торган контроль чаралар вәкаләтле затлар тарафыннан тикшереп торуну гамәлгә ашыру буенча вәкаләтле вәкилләр тарафыннан район башкарма комитеты житәкчесенең биреме, Палата эше планнарында булган биремнәр, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда үткәрелә.

3.8. Гражданнарга, юридик затларга һәм индивидуаль эшкуарларга карата контроль чаралар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә вазыйфаи затлар тарафыннан тикшереп торуну вәкаләтле затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда Палата түләүсез нигездә документларны һәм (яисә) башка

органнардан йә шушы документлар һәм (яисә) белешмәләр булган күрсәтелгән органнар карамагындагы оешмалардан, шул исәптән электрон рәвештә, документлар һәм (яисә) белешмәләр ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлегә, аларны тапшыру тәртибе һәм срокары Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң 2016 елның 19 апрелендәгә 724-р номерлы боерыгы белән расланган документлар һәм (яисә) сорала торган һәм ведомствоара

мәғлүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (күзәтчеләгә) органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалар тарафыннан тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда дәүләт контроле органнары, муниципаль контроль органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалар тарафыннан соратып алына торган документлар һәм (яисә) белешмәләр булган документлар һәм (яисә) белешмәләр ведомствоара мәғлүмати хезмәттәшлек кысаларында бирелгән документлар һәм (яисә) күрсәтелгән органнардан алынган белешмәләрне һәм (яисә) белешмәләр бирү кагыйдәләре белән билгеләнгән, алар Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң 2021 елның 6 мартындагы «Дәүләт контролен (күзәтчеләген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәғлүмати хезмәттәшлек турында» 338 санлы карары белән расланган.

3.10. Ичшиксез эшмәкәр, контрольдә тотылуы затлар булган граждан һөжүм иткән очракка Палатта контроль чара уздырганда булу мөмкинлегә булмау турында мәғлүмат тапшырырга хоуклы, шуна бәйлә рәвештә контроль чараны үткәрү шәхси эшмәкәр, Палатта гражданинның әлегә мөрәжәгатә өчен сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле срокка Палата тарафыннан күчерелә (әмма 20 көннән дә артык түгел), бер үк вакытта түбәндәгә шартларны үтәү керә:

1) контрольдә тотыла торган затның яисә аның вәкиленәң булмавы, махсус сакланылуы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан бәяләүгә, контроль чара уздырганда мәжбүри таләпләрне үтәүгә

тоткарлык тудырмый, контрольдә тотыла торган зат контроль чараны уздыру турында тиешле рәвештә хәбәр ителгән булса;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) турыдан-туры куркыныч китерү яисә фактта китертү билгеләре булмау;

3) контроль чараны үткәргәндә контрольдә тотыла торган зат булмау (контрольдә тотыла торган зат авыруы, аның командировкасы һ.б.) өчен житди сәбәпләр бар.

3.11. Күчмә тикшерүне үткөрү срогы 10 эш көненнән артмаска тиеш.

Күчмә тикшерү барышында кече эшкуарлыкның бер субъектына карата багланышларның гомуми срогы кече предприятие өчен 50 сәгатътән һәм микропредприятие өчен 15 сәгатътән арта алмый.

Россия Федерациясенен берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмага карата күчмә тикшерү үткөрү срогы оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12. Контроль чаралар үткөрүнең барлык очракларында контроль гамәлләрне башкарырга вәкаләтле вазыйфай затлар һәм контроль гамәлләрне башкаруга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) дәлилләр өчен фотога төшү, аудио- һәм видеога язу, вазыйфай затлар үткәргән контроль чараны уздыруга вәкаләтле геодезик һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио- һәм видеога яздыру, геодезик һәм картометрик үлчәүләр һәм әлеге максатлар өчен файдаланылган техник чаралар турында мәгълүмат контроль чара нәтижәләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль гамәл нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

3.13. Контроль чара нәтижәләренә контрольдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торгызу, жаваплылыкка тарту һәм (яисә) Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль

турында Федераль законның 31.07.2020 № 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә каралган чаралар Палатасын куллану турындагы мәсьәләне карау өчен вәкаләтле органнарға яисә вазыйфай затларға мәгълүмат жиберү керә.

3.14. Контрольле зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, контроль чара акты төзелә. Мондый чараны уздыру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеге билгеләнгән, дип күрсәтелә. Ачыкланган хокук бозулар бетерелгән очракта, актта контроль чарасын үткөрү тәмамланганчы, аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка беркетелергә тиеш. Контроль чара уздырганда тутырылган тикшерү кәгазьләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән очракта, мондый чараны уздыру тәмамланган көнне контроль чараны уздыру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чара акты контроль (күзәтчелек) чараларының Бердәм реестры аша турыдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң прокуратура органнарына жиберелә.

3.15. Контроль чаралар турында мәгълүмат контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан кылына торган, контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны контрольдә тотыла торган затларға дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләргә башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәмин итә торган инфраструктура ярдәмендә житкерү, шул исәптән «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба - дәүләт һәм муниципаль

хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яисә) региональ дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Контрольләшүче зат булган эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган граждандан контроль астындагы затның электрон почта адресы турында белешмәләр алу кирәклегенә турында хәбәрнамә Палата адресына юлланган очракта яисә аның документларын бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша электрон рәвештә юллау мөмкинлегенә турында хәбәр итә (әгәр затның бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәү процедурасын узуы тәмамланмаган очракта). Күрсәтелгән гражданин документлар палаталарын кәгазь чыганакта жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контрольдә тотыла торган затка контроль ясауны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар турында мәгълүмат житкерү, гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында, документлар һәм белешмәләр жибәрү, шул исәптән кәгазь чыганакта, контрольдә тотыла торган затка электрон формада мәгълүмат бирү мөмкин булмаган очракта яки сораган зат буенча да, почта элементсенән файдаланып, гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.17. Актта баян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольдә тотыла торган зат «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелегә) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 39 - 40 статьяларында һәм әлегә Нигезләмәнең 4 бүлегендә каралган тәртиптә шикаять жибәрергә хокуклы.

3.19. Тикшеренү чарасын үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәрергә хокуклы.

3.18. Мэжбүри таләпләрне бозуларның контроль чараларын уздырганда Палатның (тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи зат) Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) контрольдә тотыла торган затка, аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау чараларын уздыру турында ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау яисә аны туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә һәм гражданның, оешмаларның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә һәм аны булдырмау ысулларына зыян (зыян) китерелү куркынычы булу турында мәгълүматның теләсә нинди мөмкин ысулы белән аларга житкерергә, әгәр контроль чараны уздырганда гражданның, махсус саклана торган табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контроль объектына ия булган һәм (яисә) файдаланыла торган оешмаларның эшчәнлегенә законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерәчәге яисә мондый зыяның (зыяның) турыдан-туры законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы яисә мондый зыяны (зыяны) китергәнлегенә билгеләнгән очракта;

3) контроль чара барышында жинаять билгеләре ачыкланганда яисә административ хокук бозу ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка жәлеп итү чараларын күрергә;

4) ачыкланган мэжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мэжбүри таләпләрне бозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булган зыяны булдырмый калуны тикшереп торуну гамәлгә ашыру чараларын, күрсәтмәне мэжбүри үтәүне таләп итеп судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, күрсәтмәне мэжбүри

үтәүне тәмин итү буенча билгеләнгән вакытта, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турындагы мәсьәләне карарга.

3.19. Махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданныр белән билгеләнгән тәртиптә эш итәләр.

Махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль чара уздыру барышында закон таләпләрен бозу ачыкланган очракта, Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка жаваплылык каралган, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфалар затлар күрсәтелгән актының күчәрмәсен тиешле жаваплылыкка тартырга вәкаләтле хакимият органына юллай.

4. Махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

4.1. Махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген һәм нәтижәләлеген бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.2. Контроль төрөнөң төп күрсәткечләрә һәм аларның максатчан күрсәткечләрә, аеруча саклана торган табигать территорияләрән саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контроль өчен индикатив күрсәткечләр район башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан раслана.

Жирлектә жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләрен
саклау һәм алардан файдалану
өлкәсендәге муниципаль контроль турындагы нигезләмәгә аңлатма

Жирлектә жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контроль турындагы нигезләмә (алга таба - Нигезләмә) «Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» 1995 елның 14 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль законның 33 статьясы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - 248-ФЗ номерлы Федераль закон), «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары белән расланырга һәм 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк булмаган вакытта гамәлгә кертелергә тиеш.

1. Нигезләмә кергән көннән алып жирлектә жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча элек кабул ителгән муниципаль хокукый актларның гамәлдә булуын туктатуга игътибар итәбез.

Димәк, 2022 елның 1 гыйнварына кадәр жирлекнең жирле үзидарә органнары компетенциясен исәпкә алып, мондый актларның үз көчләрен югалткан дип тану турында кирәкле муниципаль хокукый актлар кабул ителергә тиеш (әлеге контроль төре турында нигезләмә, профилактика программасы, контрольне гамәлгә ашыруның административ регламенты).

2. Әгәр муниципаль контрольнең әлеге төрен гамәлгә ашыру вәкаләте жирлекләр белән муниципаль районның жирле үзидарә органнары белән килешү нигезендә тапшырылган булса, аларга жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне

хэл итү вәкаләтләрән гамәлгә ашыруны шушы жирлекләр бюджетларыннан муниципаль район бюджетына бирелә торган бюджетара трансфертлар исәбеннән тапшыру турында килешү нигезендә тапшырылган булса, мондый хәлдә вәкаләтләрне тапшыру турында килешү эчтәлеген исәпкә алырга кирәк.

Вәкаләтләрне тапшыру турында югарыда аталган килешүләр төзегәндә, кагыйдә буларак, жирлекнең жирле әһәмиятендәге билгеле бер мәсьәләне хэл итү вәкаләте тапшырыла дип күрсәтелә һәм муниципаль районның жирле үзидарә органнарына әлегә мәсьәләне норматив жайга салу вәкаләте дә тапшырыла дип күрсәтелми.

Өстәвенә, вәкаләтләрне тапшыру турында еш кына муниципаль район һәм жирлек палаталары төзелә. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлешенәң мәгънәсе буенча вәкаләт жирле үзидарәнең шушы вәкаләткә ия органы тарафыннан тапшырыла (һәм шуна бәйлә рәвештә килешү төзелә). Муниципаль контроль рәвешә турындагы нигезләмә нәкъ менә муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы тарафыннан расланырга тиеш. Шуна күрә муниципаль районның һәм жирлекнең вәкиллеке органнары арасында муниципаль контроль формасы турындагы нигезләмәне раслау хакындагы вәкаләтләрне тапшыру мәсьәләсе буенча килешү төзелмәгән булса, муниципаль контроль рәвешә турындагы нигезләмәне раслый торган хокукый акт кабул итү жирлекнең вәкиллеке органы компетенциясендә кала.

3. Нигезләмә нигезендә 248-ФЗ номерлы Федераль законның 22 статьясындагы 7 өлешә нигезендә жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда куркынычларны бәяләү һәм аларга идарә итү системасы кулланылмый.

Шуна бәйлә рәвештә Нигезләмәдә беркетелгән контроль чаралар (инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү, күчмә тикшерү, мәжбүри

таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү) планнан тыш чаралар рәвешендә уздырыла.

Планнан тыш контроль чаралар прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелә ала.

Жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольдә план характерының булмавы дәүләт хакимиятенең федераль органнары тарафыннан контроль чаралар үткәргә планлы (хәвеф-хәтәр) якин килүне билгеләгәндә, муниципаль контроль объектларында, муниципаль контрольнең тиешле рәвеште турындагы нигезләмәне раслау вакытында гамәлдә булган хокук куллану практикасын исәпкә алып, рисклар төркемен билгеләргә тәкъдим ителүенә бәйле. Күпчелек жирлекләрдә жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләре юк. Нәтижәдә, күпчелек жирлекләрдә муниципаль контроль системалы рәвештә гамәлгә ашырылмаган. Шулай булгач, планлаштырылган контроль чараларының ешлыгын билгеләү максатларында муниципаль контроль объектларына градация үткәргү мөмкинлеге бирә торган мәгълүмат юк.

4. Россия Федерациясе Жинаять кодексының (алга таба - РФ Жинаять кодексы) 256, 258, 262 статьялары, Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 7.2, 8.39 статьялары (алга таба - РФ КоАП) нигезләмәләрен анализлау жирле әһәмияттәге аеруча саклана торган табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру барышында түбәндәге хокук бозулар ачкларыга мөмкин дигән нәтижә ясарга мөмкинлек бирә:

1) махсус сакланылучы табигать территорияләрендә су биологик ресурсларын законсыз чыгаруны (тотуну) булдырмау турында мәжбүри таләпләр (РФ Жинаять кодексының 256 статьясы);

2) махсус саклана торган табигый территориядә законсыз ауга чыгуны булдырмау турында мәжбүри таләпләр (РФ Жинаять кодексының 258 статьясы);

3) тыюлыклар, заказниклар, милли парклар, табигать

Һәйкәлләре һәм дәүләт тарафыннан махсус саклана торган башка табигать территорияләре режимын бозуга юл куймау турында мәжбүри таләпләр (РФ Жинаять кодексының 262 статьясы);

4) махсус сакланылучы табигать территорияләренең махсус мәгълүмат билгеләрен юкка чыгаруга яисә зарарлауга юл куймау турында мәжбүри таләпләр (РФ КоАП 7.2 статьясы);

5) дәүләт табигать тыюлыклары, милли парклар, табигать парклары, дәүләт табигать заказниклары территорияләрендә, шулай ук табигать һәйкәлләре урнашкан территорияләрдә, махсус саклана торган башка табигать территорияләрендә йә аларның саклау зоналарында билгеләнгән режимны яисә әйләнә-тирә мохитне һәм табигать ресурсларын саклауның һәм файдалануның башка кагыйдәләрен бозуга юл куймау турында мәжбүри таләпләр (РФ КоАП 8.39 статьясы).

Аерым хокук бозуларны махсус сакланылучы табигать территорияләре турындагы законнарны бозуларга кертү жирле әһәмияттәге конкрет махсус саклана торган табигый территорияне файдалануның һәм саклауның билгеләнгән режимын бозган очракта гына мөмкин булуын игътибарга алырга кирәк. Жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать

территорияләреннән файдалану һәм аларны саклау режимы үзенчәлекләре жирле әһәмияттәге конкрет махсус сакланылучы табигать территориясә өчен муниципаль хокукый акт белән билгеләнә. Мәсәлән, жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигый территориядә төзелеш, күрсәтелгән гамәлләрне башкару жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территориясеннән файдалану һәм аны саклау режимын билгели торган муниципаль хокукый акт тарафыннан тыелган очракта гына, махсус сакланылучы табигать территорияләре турындагы законнарны бозу буларак бәяләнәргә мөмкин.

5. Нигезләмәдә түбәндәге төр профилактик чаралар үткөрү каралган:

1) мәгълүмат житкерү;

2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;

3) кисәтүләр игълан итү;

4) консультациялэү;

5) профилактик визит.

Нигезлэмэнең профилактик чаралары буларак намуслылыгын стимуллаштыру һәм үз-үзеңне камилләштерү чаралары ачыкланмаган.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, контроль объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында муниципаль контроль органы гражданнар жыелышларында һәм конференцияләрендә телдән мәгълүмат житкерүне һәм консультациялэүне гамәлгә ашырырга мөмкин.